

I bemærkningerne til lovforslaget anføres som et hovedformål for de beskikkede medlemmers deltagelse i sagsbehandlingen, at det sikres, „at der tilføres retten en viden om befolkningens levevilkår og opfattelse på det pågældende område.“

Det formål er samstemmende med den almindelige anvendelse af begrebet „læg“, hvorefter et lægt medlem er repræsentant for den almindelige borger.

Begrebet benyttes imidlertid også i en nærliggende betydning som modsætningen til „lærd“. Således er begrebet anvendt af den radikale ordfører under 1. behandling af forslaget (sp. 3605 ff.)

§ 4 i lovforslaget er formuleret ud fra den opfattelse, at de 2 nuancer af begrebet i denne forbindelse er sammenfaldende, hvorfor det folkelige element søges repræsenteret af personer, der ikke er sagkyndige. I modsat tilfælde kan det befrygtes, at de faste medlemmer og de beskikkede medlemmer i for høj grad får samme baggrund.

Spørgsmål 20:

Det bedes nærmere oplyst, efter hvilke kriterier de beskikkede medlemmer vil blive udpeget til deltagelse i behandlingen af de enkelte sager, jfr. § 6, stk. 1.

Svar:

Reglen i § 6, stk. 1, om beskikkede medlemmers deltagelse i afgørelsen af de sager, der forelægges for ankestyrelsen, skal ses i sammenhæng med reglen i § 6, stk. 4, hvorefter der i ankestyrelsens forretningsorden fastsættes nærmere regler om udtagelse af disse medlemmer til behandlingen af de enkelte sager.

Efter lovforslaget og bemærkningerne dertil kræves ikke særlig uddannelse eller særlig erfaring inden for bestemte områder hos de beskikkede medlemmer, som i deres virke forudsættes ikke at varetage særlige organisations- eller medlemsinteresser.

Udpegningen af medlemmerne må derfor for så vidt ske tilfældigt, men det er en forudsætning for ankestyrelsens virksomhed, at de beskikkede medlemmer regelmæssigt deltager i behandlingen af sager ved ankestyrelsen, og at de deltager i behandlingen af alle slags sager.

Der vil derfor i forretningsordenen blive optaget regler, der sikrer, at de beskikkede

medlemmer regelmæssigt deltager i behandlingen af sager, og at der sker udtagelse på en sådan måde, at den forudsatte rotationsordning kan fungere.

Om en særlig ordning i en overgangsperiode for visse sager inden for børne- og ungdomsforborgens og åndssvageforborgens områder henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget (§ 6).

Spørgsmål 21:

Der udbedes en nærmere argumentation for rimeligheden af, at det juridiske element skal have overvægt ved sagens afgørelse i tilfælde af stemmelighed, jfr. § 6, stk. 3, jfr. stk. 2.

Svar:

Socialreformkommissionen foreslår i 1. betænkning side 183 (pkt. 104), at det øverste ankeorgan, der i betænkningen benævnes socialretten, sammensættes dels af faste juridiske dommere og dels af meddommere udpeget for en vis periode efter indstilling fra forskellige organisationer.

Der tages ikke i betænkningen stilling til sammensætningen i den enkelte sag, men det udtales s. 181 (pkt. 97), at det må være en forudsætning, at der ikke deltager for mange dommere i den enkelte sag, og at man ved sammensætningen må tage hensyn til, at hovedformålet med lægdommernes medvirken er at give befolkningen en vis mulighed for at kontrollere, hvad der foregår i retten, og herved sikre en mere levende kontakt mellem befolkningen og retsorganet.

Der peges endvidere på, at det juridiske element må være i overvægt, således at man kan sikre imod, at et flertal af lægdommere får en mulighed for at afsige retsstridige eller modstridende kendelser. Man peger således på, at hvis der i den enkelte sag er 3 dommere, må det være tilstrækkeligt, at blot 1 af dommerne er lægdommer. Samtidig siges det dog, at der kan være problemer med kun én lægdommer i en sag, idet pågældende som eneste lægdommer kan få indtryk af, at hans indflydelse er yderst begrænset.

Der nævnes videre i betænkningen, at en tilsvarende ordning, der sikrer et flertal af faste juridiske dommere, findes i den svenske og norske socialdomstol. I den svenske